

***Мова Шевченка – мова українського народу.
Тарас Шевченко як творець української літературної мови***

***9 березня - 212 річниця від дня народження Т.Г.Шевченка
10 березня - 165 роковини від дня смерті поета***

Поезія Шевченка – то музика народної душі

«Шевченко – це той, хто живе в кожному з нас. Він – як сама душа нашого народу, правдива і щира... Поезія його розлита повсюдно, вона в наших краєвидах і в наших серцях, у глибинних найзаповітніших помислах кожного, чий дух здатен розвиватися» (Олесь Гончар).

Традиційно щороку на початку весни, 9 березня, українці та прогресивне громадянство інших країн відзначають знаменну дату – річницю від дня народження пророка національного відродження в Україні, основоположника української літературної мови та літератури, талановитого художника, народного поета Тараса Григоровича Шевченка.

Співець поневоленого народу, непокірний бунтар. Його поезія – явище унікальне й неповторне...

Т.Г.Шевченко – творець української літературної мови. Він черпав мову рідного народу з фольклору, і вона стала фундаментом сучасної літературної мови, об'єднавши говірку Середньої Наддніпрянщини з високою поезією. Поет утвердив народну мову як літературну, перетворив розмовну на потужний засіб національного відродження, вивівши її з побутового на рівень загальнонаціональної культури.

Саме в його творчості розвинулися ті начала, які стали провідними для передового українського письменства II пол. XIX – початку XXст. Традиції народності й реалізму були вже знайомі творчості попередників. Але він перший виступив як істинно народний поет, твори якого відбили прагнення простого народу.

Шевченко писав на основі живої народної мови, яку чув у дитинстві та під час подорожей Україною: живою, природною, близькою до щоденного спілкування. До нього літературні тексти часто тяжіли до книжної староукраїнської або були змішані з російською й польською. Саме Шевченко показав, що народна

українська мова здатна передавати і глибокі філософські думки, і драму, і ліричність, і високу поезію.

Тарас Григорович заклав елементи наукового й публіцистичного стилів. Він розробляв наукову, політичну й публіцистичну лексику й фразеологію, забезпечував стильові грані. Мовна діяльність Шевченка стала видатним культурним, духовним, але насамперед націєтворчим суспільно-політичним явищем. Саме у Шевченковій інтерпретації у свідомість українців входили слова «воля», «воленька святая», «свобода», «правда», «братерство», «доля», «розплата» та ін.

Перші зразки мовної норми також належать Т.Г.Шевченку. У його творах закріпилися основні риси фонетики та граматики сучасної української мови, багатство словникового запасу, мелодійність синтаксису, сталі народні фразеологізми.

Мова Кобзаря стала еталоном, на який орієнтувалися наступні письменники. Він підняв статус української мови у світі. Тільки його «Заповіт» перекладено на 57 мов світу, і цим показано красу української мови. Шевченко здійснив творчий синтез української літературної мови з народно-розмовною, і своєю поетичною творчістю підніс рідну мову на рівень найбільш розвинених мов світу.

Рідна мова для Шевченка була не просто мовою спілкування, не тільки для написання геніальних творів, а стала зброєю, за допомогою якої він розповідав про скривджених українців, закликаючи до боротьби з гнобителями.

Більшість років поет прожив на чужині, але не зрікся рідної мови: «Шевченко закоханий у красу рідної мови, її славу розкіш, чудову співучість, невичерпний гумор».

- **Вислови поета про мову**

Ну що б, здавалося, слова...

Слова та голос – більш нічого.

А серце б'ється, ожива,

Як їх почує!

- Не одцуравсь того слова,

Що мати співала,

Як малого повивала.

- Мово рідна, слово рідне,

Хто вас забуває,

Той у грудях не серденько,

Тільки камінь має.

За словами Євгена Сверстюка «Феномен Шевченка відбиває нашу національну природу, наше світосприйняття, наше минуле і нашу надію на майбутнє. Він символізує душу українського народу, втілює його гідність, дух і пам'ять».

Любіть свою Батьківщину і рідну мову так, як любив її Шевченко. Для його пам'яті це буду найкращою нагородою і нерукотворним пам'ятником.

*Лариса Стрельцова, директор КЗПО «Одеський Палац
дитячої та юнацької творчості»*

Шевченківське слово

Шевченківське слово – думи сміливі!
Нації – міць! Оберіг Батьківщини!
На шлях боротьби, проти негоди,
Веде нас Кобзар – Лицар свободи!

Розправимо ж крила - життєві вітрила
Станемо проти війни, разом – сила!
Сила велика, духом багата,
Кращі сини й дочки згонять ката!
Як згусток крові, запеклий у серці,
Шляхами фронтів, на оскарженій стежці,
Як зранені гілки, дерева на зрубі,
В бою сильні духом нескорені люди!

Мов уві сні: «Минають дні, минають ночі...»

А наяву – іде страшна війна...
Тривога, втомлені жахіттям очі,
В молитві падає сльоза...

Тарасе! Син народоволі,
Провідець і бунтар подій і долі,
Словом потужним нас надихає:
Краще землі на світі немає!

Буде майбутнє для України!
Пройдемо терні, виборють люди
Ланів краєвиди, ріки і море,
Розчистим степи, відродиться поле!

Шевченківське слово – мова єднання!
Народом омріяне мирне бажання:
Відкрити країні щасливі дороги!
Разом прийти до Перемоги!

Всім миром збудуймо міста і будинки,
Порти і мости! Простелим стежинки,
Й повернуться люди, зростатимуть діти,
Буде Вкраїна краща у світі!

Поруч Шевченко – міцний українець!
Талантів могутніх художник-мисливець!
Джерело історії, прагнень народу,
Символ всього українського роду!

Він в нашій серці, в цвітінні калини,
В піснях, що співає народ України!

Набатом мовить « Заповіт» – тримайся, Батьківщино!
Буде Перемога! Житиме країна!